

Bland önskemålen på min färd genom Asien 1893—97 var också att bidra till Lop-nor-problemets lösning. Därvid korsade jag i mars 1896 översta delen av Kuruk-daria nära den punkt, där den gamla torra bädden skilde sig från Kontje-daria och kallade den på min karta "Gammal uttorkad bädd av Kontje-daria". Jag hade då ingen kännedom om Kozloffs två år förut gjorda och ännu icke publicerade upptäckt av den gamla flodbädden längre mot öster.

Sedan följde jag östra stranden av Tarimdeltats invecklade vattenväg för att utröna om någon arm, såsom v. Richthofen antagit, lämnade floden för att strömma in i öknen. Någon sådan bifurkation existerade icke och i den punkten hade Prschevskij sålunda haft rätt.

I stället fann jag en kedja av sjöar, genomflutna av Tarims armar och betraktade dem såsom de sista, deformerade resterna av den forna sjön Lop-nor. Denna uppfattning, som delades av v. Richthofen, måste jag sedan på grund av nya rön underkänna. Redan då, för mer än 40 år sedan använde jag för Lop-nor beteckningen "Den vandrande sjön".¹

Med anledning av det föredrag jag höll i Kejserliga ryska geografiska sällskapet i St. Petersburg den 27 oktober 1897 skrev Kozloff en hel liten bok, i vilken han punkt för punkt bemötte min bevisföring. Han erkände visserligen att Kuruk-daria var Kontje-darias

¹ Se "En färd genom Asien", II, sid. 192. I "Asien, tusen mil på okända vägar", är "Den vandrande sjön" en kapitelrubrik, Del II, sid. 175.